

TÜRK DİLİ II

Hafta 11

Okutman Engin ÖMEROĞLU

YAZILI VE SÖZLÜ ANLATIM TÜRLERİ

1. Yazılı Anlatım Türleri

1. 1. Manzum Yazılar

Manzum yazılarda duygular, düşünceler, istekler; hatta olaylar ahenkli bir biçimde belli kurallar içinde anlatılır ve belli bir nazımla yazılır; ölçülü, uyaklı olabilir. Ancak ölçü (vezin) ve uyağın (kafiye) olmadığı şiirler de vardır. Her şiir aynı zamanda manzum yazıdır; ancak her manzum yazı şiir değildir. Bu düşünceyi Recaizade Mahmud Ekrem “Her vezinli, kafiye sözün şiir olması gerekmediği gibi her şiirin de vezinli kafiye olması gerekmez.” sözüyle desteklemektedir.

Manzum yazıları *şiirler* ve *manzum yazılar* diye ikiye ayırmak gerekir. Mesnevileri, manzum destanları “manzum yazılar” altında incelemek gerekir.

1.1.1 Manzum Eserler

Günümüzde yazılmayan bir yazılı anlatım türü olan mesneviler ve manzum destanlar bu türe girer. Mesnevilerde bir olay, hikâye türünde olduğu gibi manzum şekilde anlatılır. Fuzulî’nin Leyla ile Mecnun mesnevisi böyledir. Yine anonim halk edebiyatı ürünü olan destanların birçoğu da manzumdur; Manas Destanı gibi.

1.1.2. Şiirler:

Sanat değeri taşıyan okunduğu zaman insanda güzel duygular uyandıran ahenkli manzum yazılara şiir denir. Edebi türler içinde şiir, en eski ürünlerdendir. İnsanoğlu roman, öykü gibi türleri tanımadan önce şiirle tanışmış, şairler duygularını, düşüncelerini hep şiirle anlatmıştır. Şiirin insanları, toplulukları etkileme yönünden diğer edebi türlere göre de üstünlüğü vardır. Hitabet sanatında şiirin önemi büyüktür. Tarihten bu güne kadar topluma yön veren liderler, iyi hatipler hitaplarında şiirlere yer verir, insanları, kitleleri bu şekilde etkilemişler ve etkilemektedirler.

Şiir okumak, diğer edebi türleri okumak kadar önemli hatta onlardan bile daha önemlidir. Güzel konuşmak, diksiyonunu düzeltmek isteyenler muhakkak şiir okumalı, şiir ezberlemelidir.

Şiirler konularına göre; *lirik*, *pastoral*, *epik*, *didaktik*, *satirik*, *dramatik* olmak üzere altı bölümde incelenir:

Lirik Şiir: İnsanın iç dünyasında oluşan; aşk, ayrılık, özlem, yalnızlık gibi çeşitli duyguların coşkuyla anlatıldığı şiirlere lirik şiir denir.

Beklenen

Ne hasta bekler sabahı

Ne taze oluyu mezar

Ne de şeytan bir günahı

Seni beklediğim kadar

Geçti istemem gelmeni

Yokluğunda buldum seni

Bırak vehmimde gölgeni

Gelme artık neye yarar..

(Necip Fazıl KISAKÜREK)

Sevgilerde

Sevgileri yarınlara bıraktınız,
Çekingen, tutuk, saygılı...
Bütün yakınlarınız sizi yanlış tanıdı;
Bitmeyen işler yüzünden.
- Siz böyle olsun istemezsiniz-
Bir bakış bile yeterken anlatmaya her şeyi;
Kalbinizi dolduran duygular kalbinizde kaldı!
Siz geniş zamanlar umuyordunuz;
Çirkindi dar vakitte bir sevgiyi söylemek.
Yılların telaşlarda bu kadar çabuk geçeceği,
Aklınıza gelmezdi.
Gizli bahçenizde açan çiçekler vardı,
Gecelerde ve yalnız
Vermeye az buldunuz yahut
Vakit olmadı.

(Behçet NECATİGİL)

Pastoral Şiir: Tabiat güzelliklerinin, kır, köy, çoban hayatının anlatıldığı şiirlere pastoral şiir denir. Pastoral şiirlerde söz sanatları pek yoktur, yapmacılıktan ve süsten uzaktır.

Pastoral şiirin iki şekli vardır: İdil ve Eglog.

İdil: Bir ozanın ya da çobanın ağzından yazılıp kır yaşamının çekiciliğini, güzelliğini anlatan kısa şiirlere denir.

Eglog: Çobanların karşılıklı konuşmalarıyla oluşturulan aşk ve kır yaşamı üzerine duygu ve düşüncelerini yansıtan pastoral şiirlere denir.

Pastoral şiirin en güzel örneğini Kemalettin Kamu'nun *Bingöl Çobanları* ile Faruk Nafiz Çamlıbel'in *Çoban Çeşmesi*'dir.

Bingöl Çobanları

Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum.
Bu dağların eskiden aşinasıdır soyum.
Bekçileri gibiyiz ebenced buraların,
Bu تنها derelerin, bu vahşi kayaların
Görmediği gün aynı pınardan doldurup testimizi
Kırlara açılırız çingiraklarımızla.
Okuma yok, yazma yok, bilmeyiz eski yeni,
Kuzular bize söyler yılların geçtiğini,
Arzu, başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek;
Önümüzde bir sürü, yanımızda bir köpek,
Dolaştırıp dururuz aynı daüssılayı.
Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burda,
Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam;
Şu karşiki bayırda verdim kuzuyu kurda,
"Suna"nın başka köye gelin gittiği akşam,
Gün biter, sürü yatar ve sararsan bir ayla,

Çoban hicranlarını basar bağına yayla.
Kuru bir yaprak gibi kalbini eline al,
Diye hıçkırır kaval:
Bir çoban parçasısın, olmasan bile koyun,
Daima egeceksin başkalarına boyun;
Hülyana karışmasın ne şehir, ne de çarşı,
Yamaçlarda her akşam batan güneşe karşı
Uçan kuşları düşün, geçen kervanları an,
Mademki kara bahtın adını koydu çoban!
Nasıl yaşadığından, ne içip yediğinden,
Çıngırak seslerinin dağlara dediğinden
Anlattı uzun uzun.
Şehrin uğultusundan usanmış ruhumuzun
Nadir duyabildiği taze bir heyecanla,
Karıştım o gün bugün bu zavallı çobanla
Bingöl yaylalarının mavi dumanlarına,
Gönlümü yayla yaptım Bingöl çobanlarına.

(Kemalettin Kamu)

Epik Şiir: Kahramanlık, yiğitlik ve vatan sevgisinin, tarihi bir olayın coşkulu bir şekilde anlatıldığı şiirlere epik şiir denir. İstiklâl Marşımız epik şiirin en güzel örneğidir. Mehmet Akif Ersoy'un Çanakkale Şehitlerine, Fazıl Hüsni Dağlarca'nın Üç Şehitler Destanı, Dadaloğlu'nun şiirleri bu türe örnek verilebilir.

Üç Şehitler Destanı'ndan

Durduk, süngü takmış kâfir ayakta
Bizde süngü yok
Bir hayret kızılığı akardı üstümüzden
Dehşetten daha çok
Durduk, süngüsü düşmanın pırıl pırıl,
Önümüze çıktı bir gündüz, bir gece
Korku değil hâşâ
Bir büyük düşünce.

(Fazıl Hüsni DAĞLARCA)

Çanakkale Şehitlerine

*Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,*

*- Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya,*

*Ne hayasızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde-gösterdiği vahşetle "bu: bir Avrupalı"*

*Dedirir-yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yahut kafesi!*

*Eski Dünya, Yeni Dünya bütün akvam-ı beşer
Kaynıyor kum gibi, tûfan gibi, mahşer mahşer.*

*Yedi iklimi cihanın duruyor karşında,
Osrtalya'yla beraber bakıyorsun; Kanada!*

*Çehreler başka, lisanlar, deriler rengarenk.
Sade bir hadise var ortada : Vahşetler denk.*

*Kimi Hindu, kimi Yamyam, kimi bilmem ne bela...
Hani tauna da zuldür bu rezil istila...*

*Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-i asil,
Ne kadar gözdesi mevcut ise hakkiyle sefil,*

*Kustu Mehmetçiğin aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrarı! hayasızcasına,*

*Maske yırtılmasa halâ bize affetti o yüz...
Medeniyet denilen kahbe, hakikat yüzüz.*

*Sonra mel'undaki tahribe müvekkel esbab,
Öyle müthiş ki: Eder her biri bir mülkü harab.*

*Öteden saikalar parçalıyor afakı;
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'makı;*

*Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o aslan neferin.*

*Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam,
Atılan her lağımın yaktığı: Yüzlerce adam.*

*Ölüm indirmedi gökler, ölü püskürtme de yer
O ne müthiş tipidir: Savrulur enkaaz-ı beşer...*

*Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara, vadilere, sağnak sağnak.*

*Saçıyor zırha bürünmüş de o namerd eller,
Yıldırım yayılımı tufanlar, alevden seller.*

Veriyor yangını, durmuş da açık sinelere,

Sürü halinde gezerken sayısız tayyare.

*Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermiler...
Kahraman o orduyu seyret ki, bu tehdide güler!*

*Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
Alınır kal'a mı göğsündeki kat kat iman?*

*Hangi kuvvet onu, haşa, edecek kahrına ram?
Çünkü te'sis-i ilahi o metin istihkam.*

*Sarılır, indirilir mevki'-i müstahkemler,
Beşerin azmini tevkif edemez sun'-i beşer;*

*Bu göğüslerse Huda'nın ebedi serhaddi;
"O benim sun'-i bediim, onu çiğnetme" dedi.*

*Asım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek.*

*Şuheda gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...
O, rukü olmasa, dünyaya eğilmez başlar,*

*Vurulup tertemiz alnından, uzanmış yatıyor,
Bir hilal uğruna, ya Rab, ne güneşler batıyor!*

*Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdad inerek öpse o pak alnı değer.*

*Ne büyüksün ki, kanın kurtarıyor Tevhid'i...
Bedr'in aslanları ancak, bu kadar şanlı idi.*

*Sana dar gelmeyecek makber'i kimler kazsın?
"Gömelim gel seni tarihe" desem, sığmazsın.*

*Herc ü merc ettiğin edvara da yetmez o kitab...
Seni ancak ebediyetler eder istiaf.*

*"Bu, taşındır" diyerek Ka'be'yi diksem başına;
Ruhumun vayhini duysam da geçirsem taşına;*

*Sonra gök kubbeyi alsam da, rida namıyle;
Kanayan lahdine çeksem bütün ecramıyle;*

*Ebr-i nisanı açık türbene çatsam da tavan;
Yedi kandilli Süreyya'yı uzatsan oradan;*

*Sen bu âvizenin altında, bürünmüş kanına;
Uzanırken, gece mehtabı getirsem yanına,*

*Türbedarın gibi ta fecre kadar bekletsem;
Gündüzün fecr ile avizeni lebriz etsem;*

*Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hatırına.*

Sen ki, son ehl-i salibin kırarak savletini,

Şarkın en sevgili sultanını Salahaddin'i,

*Kılıç Arslan gibi iclaline ettin hayran...
Sen ki, İslam'ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,*

*O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;
Sen ki, ruhunla beraber gezer ecrâmı adın;*

*Sen ki a'sara gömülse taşacaksın... Heyhat,
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihat...*

*Ey şehid oğlu şehid, isteme benden makber,
Sana ağışunu açmış duruyor Peygamber.
(Mehmet Akif ERSOY)*

Didaktik Şiir: Bir düşünceyi aşlamak ya da bir konuda öğüt, bilgi vermek ahlaki bir ders çıkarmak amacıyla öğretici nitelikte yazılan, şiir türüdür. Eski çağlarda ozanların eğitici öğretici bir kişiler olduğu kabul ediliyordu. **Eski Yunan edebiyatında** Hesiodos bu türün ilk öncülerindendir. **Türk edebiyatında** "ta'limî" **terimi** de aynı anlamda kullanılmıştır. Manzum hikâyeler ve **fabllar** da bu gruba girer. Yunus Emre'nin şiirleri de didaktik şiirdir.

*Şunlar ki çoktur malları
Gör nice oldu halleri
Sonucu bir gömlek imiş
Anında yoktur yenleri
(Yunus EMRE)*

Satirik Şiir: Bir kişinin, olayın ve durumun; iğneleyici, alaycı ifadelerle eleştirildiği şiirlere *satirik şiir* denir. Satirik şiirlerde didaktik özellikler de görüldüğünden bu şiirler didaktik şiir türü içinde de ele alınabilir. Şiirde açık bir eleştiri olduğunda, satirik şiir olarak alınması daha doğrudur.

Bu tür şiirlere divan edebiyatında *hiciv*, **halk** edebiyatında *taşlama*, yeni edebiyatımızda ise *yergi* adı verilir.

*Bana Tahir Efendi kelp demiş
İltifat, bu sözde zahirdir
Mâlikî mezhebim benim zira
İtikadımca kelp tâhirdir*

(Nefî)

Han-ı Yağma'dan

*Yiyin, efendiler, yiyin, bu can katan masa sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!
Verir zavallı memleket, verir ne varsa malını,*

Vücudunu, hayatını, ümidini, hayâlini;
Bütün gönül sevincini, olanca rahat hâlini;
Hemen yutun, düşünmeyin haramını helâlini...
Yiyin efendiler, yiyin, bu yerde bu İştihâ sizin; .
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!
Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın giderayak!
Yarın bakarsınız söner bugün çatırdayan ocak.
Bugünkü mideler diri, bugünkü çorbalar sıcak.
Atıştırın, tıktırın kapış kapış, çanak çanak...

(Tevfik Fikret)

Dramatik Şiir: Tiyatro oyununda kullanılan şiir türüdür. Eski Yunan edebiyatında oyuncuların sahnede söyleyecekleri sözler şiir haline getirilir ve onlara ezberletilirdi. Bu durum dram tiyatro türünün (19. yy.) çıkışına kadar sürer. Bundan sonra **tiyatro metinleri** düz yazıyla yazılmaya başlanır.

Dramatik şiir oyuna çevrilebilen şiir türüdür. Başlangıçta *trajedi* ve *komedi* olmak üzere iki tür olan bu şiir türü *dram*ın eklenmesiyle üçe çıkmıştır.

Bizde dramatik şiir türüne pek örnek yoktur. Ancak nadir de olsa nazımla tiyatro yazan **Abdülhak Hâmid Tarhan** gibi şairlerimizin yanında **Namık Kemal**, **Faruk Nafiz Çamlıbel** gibi şairler bu türden şiirler yazmıştır.

Batı edebiyatında *Corneille*, *Racine*, *Shakespeare*... bu türün önemli şairlerindendir.

“Eşber” den...

Halk etsem esirlerle leşker,
Mahv eylesem ordularla asker,
Olsa bana hep mülûk çâker;
Cinsince o iktidar münker,
Fevkimde uçar tuyûr-u kemter!
Âvâze-i dehr iken tanînim,
Gördüm ana değmiyor enînim;
Milletlere karşı âhenînim;
Bir âfete karşı nazenînim.
Afetse de ey ilâh göster!
Bilmem bana ân mı, şân mı lâzım?
Gülbün mü ya kehkeşân mı lâzım?
Âguuş-u vefâ-nişân mı lâzım?
Bir pençe-i hun-feşân mı lâzım?
Canan mı güzel, cihan mı hoş-ter?

(Abdülhak Hâmid TARHAN)

METİN YAZIM ŞEKİLLERİ

1. Özgeçmiş

Özgeçmişler de tıpkı daha önce gördüğümüz dilekçeler gibi form yazılardır. Bazı kuralları vardır.

İş başvurularında istenilen en önemli belgelerden biri özgeçmiştir. (Özgeçmiş yerine, son zamanlarda İngilizceden alınan “CV” sözcüğü kullanılır olmuştur. Ancak bu Türkçe adına kabul edilemez bir durumdur; “özgeçmiş yerine “CV” demek yanlıştır.) Özgeçmişin nasıl yazılacağı konusunda çeşitli kaynaklarda farklı farklı örnekleri görmek mümkündür. Özgeçmişin hangi kuruma, şirkete verileceği önemlidir. Şirketin faaliyet alanını önceden bilmek, hatta araştırmak gerekir ki göre özgeçmişin içeriğini şirketin durumuna göre düzenlemek gerekir. Bu bakımdan özgeçmişin nasıl yazılacağı önemli bir konu olmakla beraber kesin kalıplaşmış bir şekli yoktur. Özgeçmişin içerikleri değişebilir; hatta bazı şirketlerini kendi hazırlamış olduğu matbu özgeçmişler de bulunabilir. Bir ilaç firmasının tıbbi mümesillik için istediği özgeçmişle herhangi bir şirketin muhasebe bölümü için istenilen özgeçmiş farklı olacaktır. Tıbbi mümesillik için sürücü belgesi gereklidir. Böyle bir iş yerine müracaat için özgeçmişimize sürücü ehliyetimizi yazmamız, kaç yıllık sürücü olduğumuzu belirtmemiz gerekirken muhasebe bölümünde yapacağımız iş için sürücü belgesine ihtiyaç yoktur.

Özgeçmiş çizgisiz A-4 ebadında beyaz bir kâğıda yazılmalıdır. Kâğıttaki sayfa düzenine dikkat edilmeli; kâğıdın sağından, solundan, üstünden ve altından belli bir oranda boşluk bırakılmalıdır. Özgeçmişin kaç sayfa olacağı hakkında kesin bir sınır da yoktur. Bir akademisyenin iş başvurusu için bir üniversiteye vereceği özgeçmiş birkaç sayfa, hatta sayfalarca olabilir. Zira ilgili akademisyenin özgeçmişinde yazdığı eserler, eserlerin özetleri gibi unsurlar özgeçmişin sayfa sayısını arttırabilir. Özgeçmiş el yazısıyla değil bilgisayar yazısıyla düzenlenmeli, yazı karakteri kolay okunabilir şekilde olmalıdır.

Özgeçmişte olması gerekenler: Özgeçmişte mutlaka olması gerekenler; tarih, imzanız, kartvizitiniz (Ad soyad, adres, e-posta ve telefon numaramız), iş deneyiminiz (İş deneyimi yoksa staj yapılan yer ve dönemi) öğrenim durumunuz (Öğrenim durumunda en son mezun olduğunuz okuldan/ eğitim kurumundan başlayarak yazmak gerekir.) Ayrıca almış olduğunuz –varsa- sertifikalar, yazılabilir.

Örnek:

ÖZGEÇMİŞ

Çağrı KUTLU

10. 12. 2009

İstiklâl Mahallesi

Çakmak Caddesi No: 2

SAKARYA

0532-4440565

cagrikutlu@mynet.com

KİŞİSEL BİLGİLER

1960'ta Adapazarı'nda doğdum. Askerliğimi yaptım. Evliyim.

ÖĞRENİM DURUMU

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1985 yılında mezun oldum. İlk, ortaokul ve liseyi Akçakoca'da (Düzce) bitirdim.

İŞ DENEYİMİ

MEB'e bağlı Sakarya Teknik Lisesi'nde 1990-1996 yıllarında Edebiyat öğretmeni olarak görev yaptım. 1996-2000 yılında Özel Çağrıbey Lisesi'nde Türkçe-edebiyat öğretmeni olarak çalıştım. 2000-2008 yıllarında İstanbul Üniversitesi'nde Türk Dili okutmanı olarak görev yaptım.

DİĞER BİLGİLER

İleri düzeyde İngilizce, orta düzeyde Arapça biliyorum. Bilgisayar programlarından ofis ve photoshop programlarını kullanabiliyorum.

MEB tarafından teşekkür ve takdir ile ödüllendirildim. Sakarya'da İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen Eğitim Programlarını İyileştirme ve geliştirme Projesi'ne katıldım.

"Türkçedeki Dil Yanlışları" adlı 1999 yılında yayımlanmış bir makalem vardır.

Sigarayla Savaşanlar Derneği üyesiyim.

REFERANSLAR

Hikmet ÖZSOY: Özel Çağrıbey Eğitim Kurumları Genel Müdürü

Özel Çağrıbey Lisesi, No: 22, Gayrettepe İstanbul

0532-5573648

Prof. Dr. Muhsin AKSOY: İstanbul Üniversitesi Rektörü, Beyazıt/ İstanbul

0555-6395487

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu teyit eder, saygıyla arz ederim.

İmza

Çağrı KUTLU

Yukarıdaki özgeçmişten farklı olarak “klasik özgeçmiş” diyebileceğimiz özgeçmiş şekli de vardır. Bu tür özgeçmişte yine çizgisiz, beyaz A-4 kâğıdına yazılır. Bu özgeçmişte kişinin adı, açık adresi ve kısa hayat hikâyesi yazılır.

Örnek:

15. 04. 2009

ÖZGEÇMİŞ

1960'ta Adapazarı'nda doğdum. İlk, ortaokul ve liseyi Adapazarı'nda bitirdim. Lisans öğrenimimi İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yaptım. Yüksek Lisansımı Sakarya Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladım. Doktoramı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde “Manilerimizdeki Anlam Olayları” adlı tezle 1999 yılında verdim. Evliyim.

Saygıyla arz ederim.

İmza

Adres: _____

Aktürk GÜVEN

Sakarya Üniversitesi

Rektörlük Türk Dili Bölümü

Esentepe Yerleşkesi/ Sakarya

0555-8879633

akturkg@mynet.com

Özgeçmiş yazarken dikkat edilmesi gerekenler:

Özgeçmişteki bilgiler doğru olmalıdır. Özgeçmişimiz kendimizi diğer adaylardan öne çıkaracak titizlikle hazırlamalıdır. Farklı amaçlar için farklı öz geçmişler yazılabilir. Başvuruda bulunacağımız kurum araştırılmalı, istekleri, piyasadaki konumu, yaptığı faaliyet alanları bilinmeli ve bu duruma göre içerik hazırlanmalıdır.

Üniversiteden yeni mezun olmuş birinin iş deneyimi olmayabilir. Dolayısıyla iş deneyimi diye bir başlık atıp altına da “yok” diye yazmak yanlıştır. Zira işverene bizdeki eksiklikleri değil de bizde olan artı özellikleri sunmalıyız. Bardağın daima dolu tarafını göstermeli, boş tarafını hatırlatmamalıyız. İş deneyiminiz yoksa bu bölüme geçici olarak (mesela yaz tatilinde kısa dönem de olsa çalıştığınız, mesleğinizle ilgisi olmasa da) çalıştığınız yeri ve okurken staj yaptığımız kurumu da yazabilirsiniz.

Özgeçmişimizde bizi ele verecek gereksiz bilgileri yazmamalıyız; hangi takımı tuttuğumuzu, siyasi görüşümüzü, nelerden hoşlandığımızı veya hobilerimizi yazmamalıyız. Ancak hobilerimiz iş başvurusu yaptığımız bir kurumu dolaylı ya da doğrudan ilgilendirecekse yazabiliriz. Mesela herhangi bir şirkete güvenlik görevlisi olarak girmek istiyorsak özgeçmişimizde –varsa- yaptığımız bir spor faaliyetini yazabiliriz. Mesela karate sporuyla amatör olarak uğraşıyor olabilirsiniz ve bu yazılabilir.

Referans vereceğiniz kişilerin iş başvurusunda bulunacağınız kurumla doğrudan ya da dolaylı ilişki içinde olması size avantaj sağlayacaktır. Referans vereceğiniz kişiye, kendisini öz geçmişinizde yazdığınızı söyleyin. O kişiyi aradıklarında sizin hakkında olumlu şeyler söylemesi gerekir.

Bazı kaynaklarda özgeçmişte referans yazılmaması konusunda tavsiyeler bulunmaktadır. Ancak referans yazmanız size avantaj sağlayacak, kurumun sizi araştırması ve sizin hakkınızda olumlu düşünmesini sağlayacaksa muhakkak böyle biri –veya birden fazla kişi- referans olarak yazılmalıdır.

Mülakata (görüşmeye) Hazırlık:

Mülakat iş başvurusu yaptığımız kurumun/firmanın bizimle yapacağı kısa bir söyleşidir. Özgeçmişten sonraki en önemli aşamadır.

Mülakata fiziksel ve ruhsal olarak kendimizi hazırlamalıyız. Mülakata girmeden önce iş başvurusunda bulunduğumuz kurumu iyi tanımak gerekir. Faaliyet alanı nelerdir, şirketin rakipleri kimlerdir, piyasadaki yeri ve başarıları nelerdir? gibi... Mülakat sırasında “Bizi tanıyor musun?” diye bir soru geldiğinde “evet tanıyorum, sizin şu ürünlerinizi kullanıyorum.” diyebilmek gerekir. Böyle bir yanıt karşımızdakileri etkileyecektir.

Ne kadar ücret istediğimiz sorulduğunda bu soruya makul bir yanıt verebilmeliyiz. Bu konuda da ön araştırma yapmış olmak gerekir. Şirketteki diğer kişilerin ve bu tür işi yapan diğer firmadaki insanların ne kadar aldığını araştırarak bu soruya net yanıt verebilmeliyiz. Söylediğiniz rakam ne çok fazla olmalı ne de çok aşağı olmalıdır. Bu konuda vereceğiniz makul yanıt karşınızdaki kişinin sizin hakkınızda olumlu düşünmesini sağlayacaktır.

Mülakata geç kalınmamalı, çok da erken gidilmemelidir. Mülakata çok önceden gidilmesi, bu gibi durumlarda “çok panik bir insan, heyecanlı, zamanını yönetemiyor” fikrini doğuracağından mülakata 10 dakika önceden gitmek yeterli olacaktır.

Görüşme sırasında beden dili önemlidir. Görüşme odasına girdiğinizde oradaki herkesi tebessümle selamlamalı; onlarla göz teması kurmalıyız.

Mülakatta heyecanlanmamalı, sakin olmalıyız. Heyecanımızı kontrol altına alabilmeliyiz.

Mülakatta ayakta isek dik durmalıyız. Ellerimizi cebimize sokmamalı, kenetlememeliyiz. Ellerimiz serbest olmalıdır. Kiminle konuşuyorsak kime yanıt veriyorsak vücudumuz ona dönük olmalı, ona dönerek yanıt

vermeliyiz. Mülakatta sizinle ilgilenen kişi –veya kişilerin- dışındaki kişilerin de varlığından haberdar olun ve mümkün olduğunca diğer kişilerle de merkezinizi açık tutun, onlarla da göz teması kurun.

Mülakatta oturuyorsak, oturduğumuz yerde bacak bacak üstüne atmamalı, kaykılmamalıyız. Oturduğumuz koltuğa yaslanmalı, dik durmalı, koltuğu doldurmalıyız.

Kendinizi ifade ederken ellerinizi (beden dilini) kullanabilirsiniz. Karşımızdakiler bizim rahat, ama saygılı bir insan olduğumuzu düşünmelidir.

İfadelerimizde argo sözcükler kullanmamalı, kelimeleri yutmadan, yuvarlamadan anlaşılır bir tonda söylemeliyiz. Sorulara en sade bir şekilde, kısa net yanıtlar vermeliyiz. Asla gereksiz, ilgisiz konulardan bahsetmemelisiniz.

Karşınızdakilere bu işi istediğinizi ve işte başarılı olacağınızı, firmanın başarisına katkınızın olabileceğini anlatabilmelisiniz.

Görüşmeye resmi kıyafetle gitmek gerekir. Koyu takım elbise tercih edilmeli, parlak, canlı renkli kravatlar takılmamalıdır. Ayrıca fazla kalın kıyafetler giyilmemelidir; bu sizin terlemenize sebep olabilir. Aşır makyaj yapmamak, ağır kokulu parfüm kullanmamak; spor, frapan kıyafetlerle mülakata gitmemek gerekir.